

והכופרין אז הוא בגליות מיוחדת בהטיית היצר לתאוות והפקרות, ואז היה ביעור רשעים גדרו של עולם שהכל ידעו כי הדחת הדור מביא פורעניות לעולם ומביא דבר וחרב ורעב בעולם, אבל בזמן ההעלם שנכרתה האמונה מן דלת העם אין במעשה הורדה גדר הפרצה אלא הוספת הפרצה שיהיה בעיניהם כמעשה השחתה ואלמות ח"ו, וכיון שכל עצמנו לתקן, אין הדין גוהג בשעה שאין בו תיקון, ועלינו להחזירם בעבותות אהבה ולהעמידם בקרן אורה במה שידענו מגעת עכ"ל, ודבריו המה קלורין לעינים ומפליסין לנו נתיב לאלפנו בינה ודעת להתבוננו עמוקה בהלכות גדולות אלה בכלליותם ובפרטיותם, והשפתיים מרחשין תפלת מעמקים לפני אדון כל הנפשות, שישלח לפנינו אורו ואמיתו להנחותינו אל הדרך אשר ישכון בה אור, וגמצא חן ושכל טוב בעיני אלהים ואדם.

סימן לו

נשים שיש להן שרירין בתוך הרחם שנקראים פייברויזדו שמוציאים דם, והרופא אומר שקשה לקבוע אם הדם היוצא מהם הוא דם נדה או דם מכה.

ב"ה, ט"ז טבת תשמ"ה, ירושלים עיה"ק תובב"א.

למכובדי הרב הגאון הנעלה

מוה"ר דוד קאהן שליט"א.

רב דביהמ"ד גבול יעבץ בברוקלין.

אחדשכת"ר באהבה וכבוד.

יקרת מכתבו קבלתי לפני מספר ימים, והנני נענה למבקשו להשיב לו חו"ד על שאלתו למעשה, ובקצירת האומר.

שאלתו היא אודות נשים שיש להן שרירין בתוך הרחם שנקראים פייברויזדו והרופא שהוא שומר תורה וידען בעניני הלכה אומר שקשה לומר אם הדם היוצא מהם הוא דם נדה או דם מכה, שיש לומר שאותו הגורם שמוציא הדם הוא באמת הגורם לדם נדות אלא ששאר עור הפנימי של הרחם חלק ואין הדם יוצא ואצל הפייברויזדו יוצא, וגמצא דהוי דם נדה ממש, או י"ל שהם נראים לעין כמו מכות ומסתבר שהפוסקים לפני כמה שנים תיארו אותם כמכות שהרי הדם אינו יוצא משאר מקומות ברחם.

וכת"ר מצדד לומר דכשם שאיתא בנדה כ"א שאין דרכה של אשה לדאית דם בשפופרת, דה"ה שאין זו ראייה גורמלית, וגם יש לדון דהוי שינוי עפ"י האגלי טל בפתיחה שהאריך לבאר דבכל התורה כולה לבד משבת יש דין שינוי, ומבקשני ללמדו איך להורות בזה כי הענין נוגע כמה פעמים בשלום בית שקשה לאשה שסובלת מהנ"ל להטהר לבעלה.

את הרשעים מה"ט, והביא כן מתשובת מהר"מ לובלין כי אצלנו הוא קודם תוכחה שאין אנו יודעין להוכיח ודיינינו להו כאונסין, ולכן אי אפשר לדון בזה לפטור מן היבום [אפילו לדעת הגאונים דאין מומר זוקק ליבום אשר לפני כן כותב החזו"א לומר דלדבריהם גם כופר בתורה שבע"פ ובעיקר עול המצות בכלל זה ע"ש] וכן לענין שאר הלכות עכ"ל.

ואולי סבור היה המשנ"ב ז"ל לחלק בזה בין רשע לעצמו לבין רשע המכשיל גם לאחרים ברשעתו דרשע כזה מצוה לשנאותו גם בימינו, ומתיישבים לפי"ז שפיר דברי המשנ"ב בביאור"ה בסי' א' הנ"ל כי הרי המדובר שם בכאלה "המתקוממים על התורה ורוצים לעשות איזה תקנות בעניני העיר ועי"ז יעבירו את העם מרצון ה'", והיינו מכשילים את הרבים ברשעתם, ולכן כתב שפיר דמצוה לשנאתם, ואין סתירה למ"ש באהבת חסד דשם המדובר רק ברשע לעצמו וכן"ו, והדברים ארוכים.

(ו) ועדיין נשאר קושי גדול במה להגדיר ובמה לבטאות שנאה זאת הן בכמותה והן באיכותה יעוין למשל בתוס' פסחים דף ק"ג ע"ב ד"ה שראה, דעל מה דאיתא בגמ' שם ד"הכי תראה חמור שונאך וגו' דהמדובר בשונא ישראל דחויא ביה איהו דבר ערוה, מקשים התוספות, דבאלו מציאות אמרינן אוהב לפרוק ושונא לטעון מצוה בשונא כדי לכוף את יצרו, ומה כפיית יצר שייך כיון דמצוה לשנאתו, ומתמצים חז"ל, וי"ל כיון שהוא שונאו גם חבירו שונא אותו דכתיב כמים הפנים לפנים כן לב האדם לאדם, ובאין מתוך כך לידי שנאה גמורה ושייך כפיית יצר עכ"ל, ומי איפוא כהחכם היודע פשר להגדיר ולהגביל שנאה זאת עד היכן מותרת היא ומהיכן מכאן ואילך נקראת כבר שנאה גמורה שאסורה היא וצריכים לכוף את היצר שלא יגיעו הדברים לידי כך.

ועוד יעוין בשו"ת משיב דבר להגאון הנצי"ב ז"ל בחאו"ח סי' מ"ד במאמרו הנפלא ומאלף בשם "על ימין ועל שמאל" מה שמפליג בגנות השנאת חנם המרבה ש"ד מה שאינו מן הדין ושופט את חבירו שהנהו בין אלה שמורידין אותו ומתרבה עי"כ ש"ד בהיתר ולשם מצוה בטעות באשר ידמה שפלוגי אינו מתנהג עפ"י דרכו בעבודת ה' וישפטנו למינות ויתרחק ממנו והיה רודפים וא"ז בהיתר בדמיון כוזב ח"ו ושחת כל עם ה' חלילה יעו"ש באריכות דבריו, ועוד יעוין מ"ש עזה"ד בהעמק דבר בפתיחה לספר בראשית עיי"ש.

וכדאי להעתיק בזה גם דברי הגאון החזו"א ז"ל בחלק חו"מ — יו"ד (בחיו"ד סימן י"ג אות ט"ז), וזה לשון דבריו האמורים בקו ובמשקולת: ונראה דאין דין מורידין אלא בזמן שהשגחתו ית' גלוי כמו בזמן שהיו נסים מצוין ומשמש בת קול, וצדיקי הדור תחת השגחה פרטית הנראית לעין כל,